

ERLING NORVIK - VÅR KOMMENDE STATSMINISTER? Med kontor i Oslo og hjertet i Nord-Norge

— Vi er havnet i et skatteføre som er både innsatshemmende og snyterifremmede! Man har ikke forstått den berømte forskjellen mellom å barbere seg og å skjære av seg haken! I «Kongespeilet» skildres noe man kaller «uår i landet» og noe man kaller «uår i folket». Uår i landet — det kan være slikt som avlingssvikt eller økonomiske vansker — det kommer man over. Uår i folket, det får man f.eks. når skattesystemet, reguleringsordninger, inngrep i eiendoms- og disposisjonsretten til de grader er i strid med folks rettferdighetssans at man synes det er forsvarlig å bryte loven. Når respekten for lov og rett blir borte, da er det uår i folket!

Ovensuende er ikke heniet fra en valgtale. Det er bare finnmarkingen Erling Norvik, alias formannen i Høyre, som på andre siden av bordet roper sin politiske iver. Han har vist seg som dyktig fisker i den politiske skvalpebaljen på nasjonens scene. Nektet likevel å la seg avbilde med fisketang fremfor Nasjonalteatret. Men gjerne på rekka av ei skøyte, med et tappjern-tyget snøre nedsenket i havnegjørna sør av Oslo Rådhus.

— Joda, smiler 50-års gutten Erling Norvik, — jeg er på morsiden vadsøvering i syvende generasjon, og er fra barnsben vant til å kikke ostover. Men jeg kommer neppe til å få se andre H'er enn meteorologiske sådanne over Kola. Imidlertid, hvis jeg ikke skulle være optimist og være villig til å se tingene i langtidsperspektiv, så kunne jeg ikke ha vært politiker. Jeg følger meg nok så sikker på at den dag vil komme da folket i det store Sovjetsamveldet selv vil sørge for i et hvert fall en noe annen farve der borte enn den du ser i dag!

— Det lå til rette for meg at jeg skulle inn i familiefirmaet. Dit kom jeg også, og sto bl.a. bak disk. Fra jeg var bitte liten har jeg satt pris på kontakt med andre mennesker.

— Var det på den måten du lærte å selge ukurante varer med suksess?

— Ha! Kunsten ved å drive butikk er den at du har nettopp de varene folk er interessert i å få. Kunsten ved å drive politikk er langt på vei den samme. Jeg vil aldri hevde noe eller arbeide for et standpunkt jeg er direkte uenig i. Men det er åpenbart at intet menneske tilknyttet et politisk parti vil kunne være helt hundre prosent enig i alt det partiet står for.

— Forstått! En politiker er altså en person som dyrker kunsten å lyve — om nødvendig — på tilforlatelig måte? Så svar meg da på dette: Var det ren tilfeldighet at russerne «dumpe soppel» utenfor Vest-Finnmark samtidig som høyreformannen plukket frose multer i traktene?

— Det var nok det eneste, i all den russiske sommertrafikken på finnmarkskysten, som var tilfeldig!

Vårt svar på russernes «besøk» langs nordkysten må være at vi gjør fortgang i utbyggingen av kystvakten og overvåkingen ellers, og sørger for at vi til enhver tid har en forsvarskapasitet som setter oss i stand til omgående å gripe inn på stedet.

Det er åpenbart i norsk, som det burde være i sovjetisk interesse, at man har lavspenning i nordområdene. Det er riktig av oss å fortsatt akseptere de selv pålagte begrensninger av militær kapasitet, faste stasjoner og installasjoner i Norge nord for Lyngen. Sovjet har imidlertid ikke vært villig til å vise den samme modersjon. Det er hovedgrunnen til den spenningen vi den siste tiden har opplevd.

En dårlig avtale

— Hva synes du om «gråsonavtalen» og Norges politikk for øvrig i Barentshavet?

— Jeg betrakter dagen da avtalen om en grå sone ble undertegnet som noe nær en ulykkesdag i norsk historie!

— Du er visst ikke glad i fiskebolle?

— Jeg har hverken kalde eller varme følelser overfor den spesielle Bolle'n du sikter til. Jeg har all respekt for ham både som fagmann og menneske. Og for at ikke det jeg kaller en ulykkesdag skal bli hengende ved Bolle, vil jeg understreke at det var en helt annen statsråd som førte oss i ulykken.

— Som laget fiskefarse?

— He... ja, det... Hadde det ikke vært fordi det med nordområdene, avtalene og reguleringene der oppe er en av de største utfordringer vi står overfor, skulle jeg uten videre ha sagt at «farse» er det riktige ord for det som skjedde! Det ligger imidlertid altfor mye tragedie i dette til at jeg kan sluke farsen. Men ordspillet er godt!

— Burde myndighetene ha valgt en steilere linje på Svalbard — jfr. Kåre Kristiansens uttalelser?

— Man må statuere et eksempel overfor den sovjetiske selvtekt. Men jeg tror det ville være et meget uegnet virkemiddel om statueringer skulle komme i form av antydninger eller trusler om at norsk basepolitikk kan bli endret som resultat av f.eks. radarsaken på Svalbard. Skal man statuere et eksempel, må statueringen og eksemplet gå direkte på et av de brudd på avtaler som Sovjet har gjort seg skyldig i der nord. Jeg er overbevist om at tiden er inne til å vise en fast holdning.

Jeg har karakterisert inngåelsen av gråsonavtalen i sterke ordelag ut fra det faktum at vi frivillig har inngått

en avtale med Sovjet som er uavsluttet og ubalansert, og fordi den bærer i seg kimen til et norsk/sovjetisk samarbeide i nord. Vi har gitt russerne fulle rettigheter innenfor et kjempeområde som er ubestridt norsk territorium, mens vi praktisk talt ingen gjenytelse har fått fra Sovjet. Man kan gjenta og gjenta at dette skal ikke få betydning når den endelige grenselinje skal trekkes. Men selv om jeg skulle leve til jeg nådde gjennomsnittsalderen for den mannlige norske befolkning i Norge, er jeg slett ikke sikker på at jeg får oppleve den begivenheten. For hvis det er noe Sovjet har nok av når det gjelder forhandlinger, er det tid. Og hvorfor i all verden skulle de haste på for å få en permanent avtale, når de har fått en midlertidig avtale der oppe som vel er bedre enn de selv egentlig hadde drømt om å få?

Steen er ingen mygg

— I din «Sommerdagbok» i Dagbladet — 77 skrev du blant annet: «Og myggen — som ved siden av Høyre — er det verste Reiulf Steen vet, skremmer ikke en finnmarking. Selv opplever jeg for øvrig myggen og Reiulf Steen på omtrent samme måte: Stikkene er stort sett ufarlige, men den evindelige summingen er irriterende!» Har du samme oppfatning av Reiulf Steen i dag?

— Jeg har samme oppfatning av myggen i dag!

— Er han da en mygg?

— Neida! Reiulf Steen er ingen mygg! Men jeg synes ofte at det både er journalistisk morsomt og politisk effent å velge det ordspill, det karakteristikk-grunnlag man blir angrepet på — at man svarer på samme måte. Det er i den sammenheng uttalelsen bør ses. Men la det være klart: Reiulf Steen er ingen mygg — selv om summingen hans irriterer mer enn stikkene!

— Til Aftenposten sa du samme sommer: «Men legg merke til hvem de bruker bilde av på sine plakater, en smilende og beroligende Nordli som også jeg menneskelig har nesten bare godt å si om. Det er ikke mange sosialistiske trekk i det ansiktet.» Hvem er det Høyre bruker på sine plakater?

— Vi bruker —

— En smilende og beroligende... hr. Norvik?

— Jeg må uista at mitt ansikt er å finne på svært mange plakater. Og... jeg skjønner egentlig ikke hvor du vil hen?

— Er det galt av Arbeiderpartiet å bruke en smilende Nordli når Høyre bruker en smilende Norvik?

— Neida! Man skal bare forlange at inntrykket man har av den person som er avbildet i stemmetiltrekkes og soymed, må være i full overensstemmelse med de politiske hovedsaker man kjører i en valgkamp! Arbeiderpartiet kjørte en knallhard radikaliseringslinje som etter min vurdering ville føre til en ytterligere opphopning av makt hos Staten og politikerne. Det var Reiulf Steens linje man rent politisk kjørte. Men man brukte det beroligende Odvar Nordli-bildet i salgsøyemed.

— Det er kanskje noe nær en skrivefeil at det i dag heter «statsminister Nordli». Det skulle vel hete «statsminister Norvik?»

Pause!... Og smil nedover bordkanten...

— Kunne du ha tenkt deg å overta jobben?

— Du spør så vanskelig — nå må jeg få tenke meg om!

Han gjør så, vadsøveringen, for han er rede for et politisk svar:

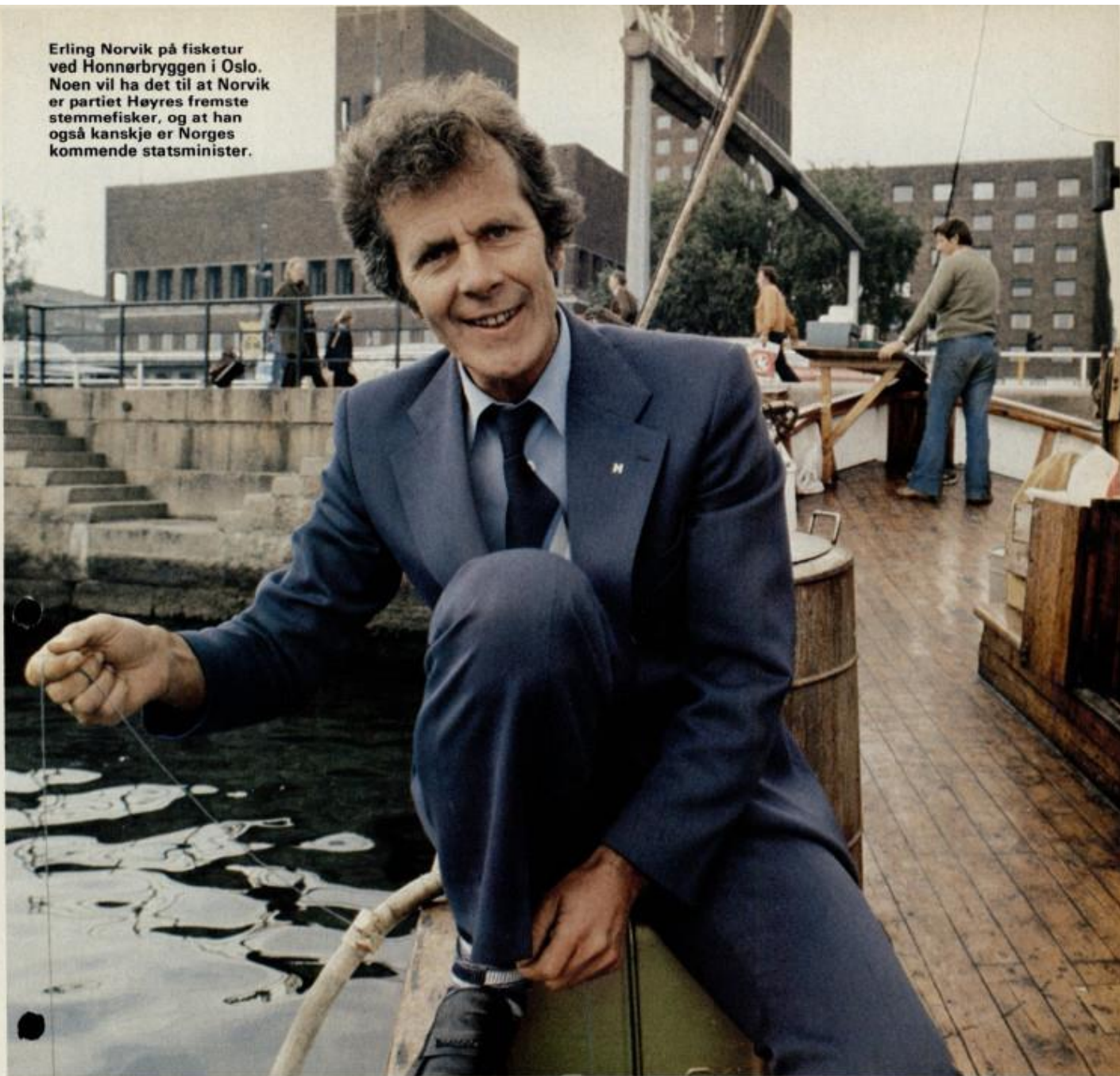
— Det er dessverre ingen skrivefeil at statsministeren heter Odvar Nordli. Men det er en urettferdig valgkamp som gjør at landet i dag har en statsminister som ikke har en stor (H) i parentes etter navnet sitt!

— Også Gunnar Stålsett er finnmarking. Hva kommer det av at store politiske partier som tradisjonelt ikke står særlig sterkt i vår nordligste landsdel henter sine formenn fra fjæresteinene der oppe?

— Jeg er så ubeskjeden å tro at jeg ikke er blitt formann i Høyre fordi jeg er finnmarking. I alle fall ikke bare derfor. En annen sak er at jeg har hatt den lykke å bli født, vokse opp og starte yrkesaktiviteten i Finnmark. Jeg tror at nettopp under så små forhold som vi har der oppe, under forhold som er fattige på så mange slags oppkonstruerte ferdigpakkeopplevelser, kompenserer man blant annet ved selv å stå for en del aktivitet. Dermed er man mye mer avhengig av hverandre, man kommer hverandre inn på livet og lærer å ta hensyn og lytte til hverandre. Jeg tror min geografiske bakgrunn har bidratt meget sterkt til å forme meg både som menneske og politiker.

Erling Norvik på fisketur ved Honnerbryggen i Oslo. Noen vil ha det til at Norvik er partiet Høyres fremste stemmefisker, og at han også kanskje er Norges kommende statsminister.

Det koster mer i Finnmark

— Mens vi ennå befinner oss nordpå — hva synes du om fylkesmann Aunes forslag om 50 prosent mindre skatt for befolkningen i Finnmark?

— Det er nok satt på spissen. Jeg skulle tro fordi han ønsker å fokusere et problem som er svært alvorlig — nemlig at på en rekke områder koster det vesentlig mer å bo i Finnmark enn i andre distrikter av landet. I tillegg har man slikt som klima- og avstandsproblemer — noe som etter hvert vil føre til mangel på flere yrkesgrupper enn bare leger og lærere. Det som må til, er full kompensasjon for de faktiske merutgifter. Dernest må vi gjøre langt, langt mer med avstandsproble-

mene! Det går simpelthen ikke an at det skal koste like meget å reise turer til Kirkenes-Oslo med fly som turer til Oslo-New York! Og særlig er det i Norge politisk uakseptabelt når SAS i Danmark og Sverige har kommet med virkelig gunstige tilbud. Jeg akter å forfølge denne saken helt til vi oppnår noenlunde lik behandling i alle de tre land bak SAS!

— Apropos samarbeid. Du skrev i fjor om samarbeidsavtalen med Kristelig Folkeparti og Senterpartiet slik: «Denne avtalen er bindende for Høyre, og det vil den vel vise seg å være også for de andre?» Du virket ikke absolutt overbevist om at avtalen skulle holde?

— Straks Stålsett kom med sitt utspill der han sa at uansett hvor sterkt Høyre kom ut av valget vil Høyre ikke kunne få statsministeren, så vi fra at dette er klart brudd på for-

håndsavtalen mellom de tre partiene. Gikk man til velgerne og ba om råd, og Høyre så kom ut av valget så sterkt som Stålsett fryktet — eller trodde, så kunne man ikke etterpå si at vi lytter ikke til velgerne likevel! Den setningen du siterte, var fra min side ment som en utstrakt hånd til Stålsett: *Kom nå igjen, demp deg, bekreft at også du står på avtalen! Det er gått omtrent to år siden Stålsetts ultimatum. Det har aldri vært gjentatt. Tvert imot! Man kan ikke leke med velgerne!*

— Over til din barndoms Finnmark. Du trekker stadig nordover?

— Hjertet mitt er der oppe! Jeg kommer aldri til å bli annet enn finnmarking av innstilling, uansett hvor jeg bor i landet! Og en annen ting: Når jeg oppdager at en eller annen nordfra virkelig lykkes, enten det nå er en Kirsti Sparboe, en Harald «Dutte» Berg, en Bjørn Wirkola,

eller andre på helt andre områder — da føler jeg virkelig varme! Vi kan, vi også! Jeg blir oppriktig glad når en eller annen nordfra virkelig slår igjen-nøhm!

— Så er du selvfølgelig også glad for at Erling Norvik har slått igjen-nøhm?

— Selvfølgelig synes jeg det er hyggelig at jeg er kommet til topps innen det faget som nå engang er blitt mitt. Men la meg også åpnet si at blant de momenter som førte til at jeg sa ja til å være formannskandidat i partiet, og følgelig måtte si nei til stillingen som sjefsredaktør i Adresseavisen, lå også dette at når nå en finnmarking hadde den mulighet til å bli formann i et parti, ville det være meningsløst å si nei takk! En «barriere» burde brytes også på det området!